

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2025

Valtuusto 08.06.2026 § 29

Kuntalaki 121 § Tarkastuslautakunta:

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioiksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioiksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisena pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tarkastusltk 12 § / 24.03.2026

Puheenjohtajan esitys: Aloitetaan arviointikertomuksen 2025 laadinta.

Päätös: Keskusteltiin arviointikertomuksen 2025 laadinnasta ja aikatauluista.

Tarkastusltk 22 § / 15.04.2026

Puheenjohtajan esitys: Jatketaan arviointikertomuksen laadintaa.

Päätös: Jäsenet toimittavat omat arviointinsa puheenjohtajalle 29.4.2026 mennessä sähköpostilla.

Kirjattiin, että Petri Manninen poistui kokouksesta klo 10.58 mielenilmaisun vuoksi.

Tarkastusltk 28 § / 05.05.2026

Puheenjohtajan esitys: Jatketaan arviointikertomuksen laadintaa.

Päätös: Päättiin esityksen mukaisesti. Arviointikertomus saatetaan loppuun seuraavassa kokouksessa toukokuun lopulla.

Jari Hintsala poistui kokouksesta tämän pykälän aikana esteellisenä (osallisuusjäävi) klo 9.22–11.18. Tästä syystä kokouksen puheenjohtajaksi valittiin pykälän käsittelyn ajaksi lautakunnan varapuheenjohtaja Petri Manninen.

Jutta Castén poistui kokouksesta klo 11.00–11.10.

Tarkastusltk 36 § / 25.05.2026

Puheenjohtajan esitys: Jatketaan arviointikertomuksen laadintaa. Mikäli arviointikertomus saadaan valmiiksi, niin tarkastuslautakunta allekirjoittaa arviointikertomuksen vuodelta 2025 ja esittää valtuustolle, että:

- Valtuusto merkitsee arviointikertomuksen tietoonsa saatetuksi
- Valtuusto pyytää syyskuun 2026 loppuun mennessä selvityksen kunnanhallitukselta ja muilta toimijoilta tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa esittämiin huomioihin

Päätös: Jari Hintsala sekä Petri Manninen poistuivat kokouksesta tämän pykälän aikana esteellisenä (osallisuusjäävi) klo 13.39–13.47. Tästä syystä kokouksen puheenjohtajaksi valittiin pykälän käsittelyn ajaksi Jutta Castrén.

Pykälän käsittelyä jatketaan seuraavassa kokouksessa.

Tarkastusltk 43 § / 02.06.2026

Puheenjohtajan esitys: Tarkastuslautakunta allekirjoittaa arviointikertomuksen vuodelta 2025 ja esittää valtuustolle, että:

- Valtuusto merkitsee arviointikertomuksen tietoonsa saatetuksi
- Valtuusto pyytää syyskuun 2026 loppuun mennessä selvityksen kunnanhallitukselta ja muilta toimijoilta tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa esittämiin huomioihin

Päätös: Päättiin esityksen mukaisesti.

Jutta Castrén poistui kokouksesta klo 17.11-17.30 (osallisuusjäävi). Ko-koukseen osallistui tällöin hänen henkilökohtainen varajäsen Margit Vaarala klo 17.11-17.25.

Tarkastuslautakunta tarkastaa pöytäkirjan kokouksessa ja toteaa pöytäkirjan olevan kokouksen kulun mukainen.

Valtuuston esityslistan mukana jaetaan tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2025.

Päätös

Valtuutettu Mirva Salmela esitti Sirkka Illikaisen kannattamana, että valtuusto pyytää lokakuun 2026 loppuun mennessä selvityksen kunnanhallitukselta ja muilta toimijoilta tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa esittämiin huomioihin. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Valtuusto päätti yksimielisesti merkitä tiedoksi arviointikertomuksen vuodelta 2025 ja lähettää sen kunnanhallitukselle toimenpiteitä varten.

Merkitään, että tarkastuslautakunnan jäsen Ulla Kuukasjärvi esitteli tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen valtuustolle.

Merkitään, että Ulla Ilvesluoto ja Mikko Sarajärvi poistuivat kokouksesta esteellisinä pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (hallintolaki 28.1 kohta 1). Rauno Kuha toimi Ulla Ilvesluodon ja Jaska Ilvesluoto Mikko Sarajärven sijaan tässä asiakohdassa.

Merkitään, että Ulla Ilvesluoto ja Mikko Sarajärvi poistuivat kokouksesta klo 12:24.

Merkitään, että Tatu Hietala ilmoitti olevansa esteellinen pykälän käsittelyyn ja päätöksentekoon. Puheenjohtaja kertoi, että Tatu Hietala ei ole esteellinen, joten hän jatkoi osallistumisestaan.

Hyvinvointilautakunta 27.08.2026 § 61

Tarkastuslautakunta on arviointikertomuksessaan todennut sivistystoimen osalta seuraavaa:

Ruokapalvelut:

Suomessa käytettävien elintarvikkeiden kotimaisuusaste on keskimäärin 82 %. Ranuan ateriapalveluiden elintarvikehankintojen tavoitteeksi on asetettu vaatimattomasti korkea kotimaisuusaste. Viime vuosina on laajasti Suomessa pyritty paikalliseen maakuntien oman elintarviketuotannon hyödyntämiseen julkisissa ja yksityisissä ateriapalveluissa. Lähiruoka on muun muassa vahvana Maa- ja metsätalousministeriön ohjelmapolitiikassa.

Tarkastuslautakunta kysyy, että mihin toimiin kunta aikoo ryhtyä maakunnan oman elintarviketuotannon/lähiruoan hyödyntämiseksi Ranuan kunnan ateriapalveluissa?

Mihin toimiin hyvinvointilautakunta aikoo ryhtyä ruokapalvelun henkilöstön saatavuuden varmistamiseksi?

Varhaiskasvatus:

Tarkastuslautakunta toteaa, että opettajia ja lastenhoitajia on vaikea saada kaikkiin sijaistuksiin ja varajohtajuuden järjestäminen on ollut käytännössä vaikeaa.

Tarkastuslautakunta kysyy, mihin toimiin hyvinvointilautakunta aikoo ryhtyä varhaiskasvatuksen sijaisten saatavuuden ja varajohtajuuden järjestämisen varmistamiseksi?

Lisäksi kiinnitettiin huomiota myös siihen, että oppilaskohtainen hinta ylitti hieman talousarvion ja kysyttiin, **Onko varhaiskasvatuksen toiminnan järjestämisessä tehtävissä toimia joilla toiminnan tehokkuutta ja tarkoituksenmukaisuutta voitaisiin kehittää niin, että se ei aiheuta heikkenemistä budjetissa ja henkilöresursseissa?**

Lukio ja ammatillinen koulutus:

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomionsa siihen, että luontoyrittäjäyys-opintojen markkinointi ei ole toteutunut suunnitellussa laajuudessa ja sen valintojen määrässä ei ole päästy tavoitteeseen.

Mihin toimiin sivistysjohtaja aikoo ryhtyä markkinoinnin tehostamiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi?

Millä tavalla voidaan varmistaa että valtuuston asettamat toiminnan tavoitteet saadaan toteutettua?

Hyvinvointilautakuntaa kannustetaan kehittämään edelleen lukion vetovoimaisuutta ja samalla kysytään, onko selvitetty keskeyttämisen syitä ja onko keskeyttämisten vähentämiseksi tehtävissä toimenpiteitä.

Kansalaisopisto:

Arviointikertomuksessa kiinnitettiin huomiota siihen, että palveluiden ostoja on tehty huomattavasti budjetoitua enemmän, mutta samalla toteutuneiden opetusryhmien, opetustuntien ja oppilaiden määrät ovat jääneet selvästi tavoitteista.

Mihin toimiin kansalaisopiston rehtori aikoo ryhtyä kansalaisopiston toiminnan tehostamiseksi?

Lisäksi todettiin, että kurssien määrä ei ole toteutunut tavoitteiden mukaisena ja tavoitteena olleet yritystoimintaan ja ympäristön

viihtyisyyteen liittyvät kurssit eivät ole toteutuneet ollenkaan. Erityisesti oppivelvollisuusikäisten osallistuminen on ollut huomattavasti tavoiteltua alhaisempaa.

Mihin toimiin kansalaisopiston rehtori aikoo ryhtyä kurssitarjonnan suuntaamiseksi kuntalaisten tarpeiden mukaiseksi ja niiden mainonnan tehostamiseksi, jotta kurssit toteutuisivat ja oppivelvollisuusikäiset saataisiin aktivoituksi paremmin?

Kirjasto:

Kirjaston osalta tarkastuslautakunta toteaa, että kirjasto on edelleen aktiivisessa käytössä ja lainojen määrä on kasvanut edellisvuodesta. Kirjastokäyntien määrä on kuitenkin samalla selvästi laskenut.

Mihin toimiin kirjastotoimenjohtaja aikoo ryhtyä kirjaston vetovoimaisuuden säilyttämiseksi?

Vapaa-aika:

Osassa toiminnasta ei ole päästy tavoiteltuun laajuuteen ja valtionosuuksiin vaikuttava kunnan HYTE-kerroin on selvästi Suomen keskiarvoa alempi. Toiminnan hankevetoisuuteen liittyvät riskit toteutuivat, kun hankkeisiin myönnetyt avustussummat alittivat selvästi budjetoidun.

Mihin toimiin vapaa-aikatoimen johtaja aikoo ryhtyä toiminnan tuloksellisuuden parantamiseksi kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisessä ja miten toiminnan rahoituksen ennustettavuutta voitaisiin parantaa ja hankerahoitukseen liittyviä riskejä pienentää?

Päätösehdotus

Hyvinvointilautakunta käy läpi omalta osaltaan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa vuodelta 2025 esille nostamat havainnot ja lähettää liitteen mukaiset vastaukset kunnanhallitukselle.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Lisätietoja asiasta antaa:
sivistysjohtaja Petri Ilvesluoto,
puh. 040 809 3500, etunimi.sukunimi@ranua.fi

Tekninen lautakunta 08.09.2026 § 41
1966/00.01.02/2022

Tekninen osasto on tutustunut tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen.

Teknisen osaston vuosi 2025 sujui suunnitelmien mukaan ja asetetut tavoitteet pystyttiin pääsääntöisesti toteuttamaan asetetussa budjetissa ja aikataulussa.

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt erityisesti huomioita seuraaviin asioihin, joihin lautakunta antaa vastauksen:

Puistotyön ja liikuntapaikkatyön tavoitteille on asetettu useita lukuarvoihin perustuvia mittareita tavoitteiden saavuttamisen seurantaan. Toteutumaa ei kuitenkaan ole seurattu tarkoitetulla tavalla. Mihin toimiin tekninen lautakunta aikoo ryhtyä asetettujen mittareiden seuraamiseksi?

Toimitila- ja vuokrauspalveluiden myyntituotot ovat toteutuneet huomattavasti ennakoitua paremmin. Toimitila- ja vuokrauspalveluissa toimintakate ylittyi 37,1 % joka on talousarvion koko huomioiden huomattava, 297 tuhatta euroa. Mistä johtuu näin huomattava poikkeama talousarviosta toimitila- ja vuokrauspalveluiden toimintakatteessa?

Rakennusvalvonnan käsittelyajat ovat toteutuneet huomattavasti tavoitetasoa lyhyempänä. Samalla kuitenkin lupamaksujen tuotto on toteutunut huomattavasti budjetoitua heikommin ja toimintakulut, varsinkin palvelujen ostojen määrä on toteutunut budjetoitua suurempana. Mihin toimiin tekninen lautakunta aikoo ryhtyä rakennusvalvonnan toiminnan mitoittamiseksi tarpeiden mukaiseksi ja taloudellisesti kestäväksi?

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta käy läpi teknisen osaston osalta tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa vuodelta 2025 esille nostetut havainnot ja toteaa kunnanhallitukselle seuraavaa:

- Puisto- ja liikuntapaikkojen tavoitetason toteuman arviointi perustuu tehtyihin havaintoihin sekä saatuihin palautteisiin asiakkailta ja paikallisilta yrittäjiltä.
- Toimitila- ja vuokrauspalveluiden toimintakulut toteutuivat suunnitellun mukaan. Budjetoitua parempi tulos johtui vuokrattavien tonttien määrän kasvusta, ennakoitua paremmasta tonttien myynnistä, metsien hoitohakkuiden tuottojen kasvusta sekä Japanitalon myynnistä saaduista tuloista.
- Rakentamislupamäärät vähenivät uuden lain myötä, mutta rakennusvalvonnalle kohdistettujen neuvontapyyntöjen määrä ja jälkivalvonnan tarve on vastaavasti kasvanut. Rakennusvalvonnan henkilöresurssi on tasapainossa työtehtävien kanssa. Alle 30 m² rakennukset ovat vapautettu rakentamisluvista, mikä on vähentänyt lupamaksujen tuottoa. Vastaavasti varautuminen uudistuviin sähköisiin lupajärjestelmiin on nostanut ostopalveluiden kuluja. Rakennusvalvonnan toiminta on henkilömitoitukseltaan sopiva, mutta talouden kestävyyttä tasapainotetaan loppuvuonna 2026 käyttöönotettavan uuden taksan avulla.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisätietoja asiasta antaa:
tekninen johtaja Risto Niemelä

puh. 040 704 9623, etunimi.sukunimi@ranua.fi